

Nefndarsvið Alþingis,
Austurstræti 8-10
105 Reykjavík

Reykjavík 7. maí 2015

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á efnalögum, 690. mál.

Samtök iðnaðarins (SI) vísa til erindis umhverfis- og samgöngunefndar Alþingis þar sem óskað er umsagnar um frumvarp til laga um breytingu á efnalögum, nr. 61/2013 (gufugleypibúnaður, gæði, eldsneyti, færsla eftirlits ofl.), 690. mál.

Um 19. gr. frumvarpsins

Í IX. kafla efnalaga nr. 61/2013 (el.) er fjallað um geymslu, endurnýtingu, menntun, vottun og merkingar í tengslum við flúoraðar gróðurhúsalofttegundir. Í 3. mgr. 43. gr. el. sem tekur til menntunar og vottunar er kveðið á um að vottun sé aðeins framkvæmd af vottunaraðila sem hefur hlotið faggildingu samkvæmt lögum um faggildingu o.fl., og gildir í sex ár.

Í 19. gr. frumvarpsins um breytingu á el. er nú lagt til að 43. gr. el. verði svohljóðandi:

Vottun samkvæmt lögum þessum er framkvæmd af vottunaraðila sem hefur hlotið faggildingu samkvæmt lögum um faggildingu o.fl. eða verið tilnefndur sem slíkur af öðru ríki á Evrópska efnahagssvæðinu.

Í athugasemdum við 19 gr. kemur fram að „gildandi lagaákvæði geri kröfu um að vottun samkvæmt lögnum skuli framkvæmd af vottunaraðila sem hefur hlotið faggildingu samkvæmt lögum um faggildingu o.fl. Framkvæmd ákvæðisins hefur þó ekki gengið sem skyldi og því er talin þörf á að áréttu að erlendir aðilar, sem hlotið hafi vottun eða verið tilnefndir sem vottunaraðilar í öðru ríki á Evrópska efnahagssvæðinu, geti framkvæmt vottun hér á landi“.

Í lok síðasta árs bentu SI Umhverfis- og auðlindaráðuneytinu á að 43. gr. el. er ekki virkt eins og er þar sem ekki hefur tekist að koma á fót vottun hérlendis. Samtökin lögðu til að krafa um faggildingu félli á brott og buðust til að aðstoða ráðuneytið við að finna leið sem væri fær, í samráði við aðila sem hafa sérfræðipækkingu á málaflokknum. Eins og fram kemur í greinargerð frumvarpsins sá ráðuneytið ekki ástæðu til að hafa samráð við SI eða aðra hagsmunaaðila og er það miður. Æskilegt hefði verið að athugasemdir sem hér koma fram hefðu ratað inn í frumvarpsvinnuna á fyrri stigum.

Hagsmunaaðilar fagna því þó að verið sé að reyna að leysa úr þeim ómöguleika sem nú er uppi en gera þó athugasemdir við breytingartillöguna þar sem áfram er krafist faggildingar innlendra aðila. Þeir telja að verið sé að gera ferlið mjög kostnaðarsamt og að umrædd lagabreyting sé ekki til þess fallin að lækka kostnað. Þá er í sumum nágrannalöndum ekki gerð krafa um faggildingu svo lögin gera í raun ríkari kröfu til innlendra aðila en erlendra.

SI benda einnig á að þrátt fyrir lagabreytingarnar koma innlendar vottunarstofur áfram ekki til með að sjá hag sinn í því að sækjast eftir faggildingu á þessu sviði sökum smæðar markaðarins. Með lagabreytingunni er því í raun ekki verið að gera annað en að beina erlendum vottunaraðilum til landsins sem eru á ábyrgð annarra ríkja en leiðir fyrir innlenda vottunaraðila eru áfram óraunhæfar. Jákvætt er þó að hér er mögulega verið að opna fyrir það að innlendir aðilar geti sótt sér umboð erlendis en slíkt er einnig kostnaðarsamt.

Þá skal taka það fram að með ákvæðinu er í raun verið að mismuna aðilum þar sem nú sé reynt að veita heimild fyrir því að ófaggildir erlendir aðilar fái hér heimild til að votta að því gefnu að þeir séu tilnefndir sem slíkir af ríki í Evrópska efnahagssvæðinu. Það væri því mun farsælli lausn ef slíkt hið sama ætti við um hérlenda aðila sem geta tekið að sér vottanir. Við leggjum því til að gerð sé sú breyting á ákvæði laganna að ekki sé lengur kveðið á um faggildingu. Frekar yrði þá leitast eftir því að hægt sé að óska eftir tilnefningu hér á landi líkt og í mörgum öðrum löndum Evrópska efnahagssvæðiðsins. Ef Umhverfisstofnun treystir sér ekki til að annast slíkar tilnefningar sjálf gæti hún verið í samstarfi við erlendar stofnanir.

Um 30. gr. frumvarpsins

Í 30. gr. frumvarpsins er lagt til að breytt sé ákvæði 57. gr. efnalaga sem mælir fyrir um heimild Umhverfisstofnunar til að takmarka markaðssetningu vöru um stundarsakir. Í athugasemdum við umrætt ákvæði frumvarpsins kemur fram að við framkvæmd ákvæðisins hafi „komið í ljós að þörf er á að skýra betur orðalag greinarinnar til að ná betur fram þeim tilgangi sem greininni er ætlað að þjóna“. Sá tilgangur er að veita Umhverfisstofnun heimild til að taka vöru úr sölu tímabundið á meðan bætt er úr ágöllum hennar og þá að því loknu geti varan farið aftur í sölu.

SI tekur undir þau sjónarmið sem fram koma í athugasemdum við ákvæðið og að mikilvægt sé að skýra betur hvað felst í heimild Umhverfisstofnunar að þessu leyti. Með þeirri breytingu sem lögð er til er hins vegar verið að ganga of langt í þeim efnum enda er bæði verið að veita opna heimild fyrir Umhverfisstofnun til að stöðva markaðssetningu þegar einungis grunur liggur fyrir um að varan uppfylli ekki skilyrði laga og hins vegar er lagt til að málsaðili, eða sá sem ráðstöfun Umhverfisstofnunar beinist að, hafi ekki heimild til að tjá sig um fyrirhugaða ákvörðun. Andmælarétturinn er með öðrum orðum afnuminn samhliða því að heimildir Umhverfisstofnunar eru auknar. Slíkt er óásættanlegt enda er andmælarétturinn mikilvægt tæki málsaðila til að upplýsa málið betur og mögulega koma í veg fyrir tjón sem hlotist getur af matskenndum ákvörðunum stjórnvalda.

SI telur þá breytingu sem felst í 30. gr. frumvarpsins vera varhugaverða enda til þess fallin að skerða umtalsvert réttindi þeirra sem sæta umræddu þvingunarúrræði. Sé ljóst að mikilvægt er að geta brugðist hratt við hljóta stjórnvöld að geta veitt aðilum málsins frest til að veita andmæli, í samræmi við meðalhófsreglur stjórnsýslu- og stjórnskipunarréttar, í stað þess að koma algjörlega í veg fyrir að hann sé nýttur.

Bryndis Skúladóttir

Jóhanna Klara Stefánsdóttir